

**MINISTERSTVO ZAHRANIČNÝCH
VECÍ A EURÓPSKYCH
ZÁLEŽITOSTÍ SLOVENSKEJ
REPUBLIKY**

Číslo: 150.223/2013-ANAP

Materiál na rokovanie Rady vlády pre
mimovládne neziskové organizácie

**DEKLARÁCIA MINISTERSTVA ZAHRANIČNÝCH VECÍ A EURÓPSKYCH
ZÁLEŽITOSTÍ SR O SPOLUPRÁCI S MIMOVLÁDNYMI NEZISKOVÝMI
ORGANIZÁCIAMI PRI PLNENÍ ÚLOH REZORTU (Marec 2013)**

Podnet:

z uznesenia vlády SR č. 68/2012, úloha C.1.

Obsah materiálu:

1. vlastný materiál
2. predkladacia správa

Predkladá:

Miroslav Lajčák, podpredseda vlády a minister
zahraničných vecí a európskych záležitostí
Slovenskej republiky

DEKLARÁCIA
MINISTERSTVA ZAHRANIČNÝCH VECÍ A
EURÓPSKÝCH ZÁLEŽITOSTÍ SR
O SPOLUPRÁCI S MIMOVLÁDNYMI NEZISKOVÝMI ORGANIZÁCIAMI
PRI PLNENÍ ÚLOH REZORTU
(Marec 2013)

Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR (ďalej len „ministerstvo“), vedomé si svojej úlohy v oblasti naplňania Koncepcie pre rozvoj občianskej spoločnosti na Slovensku, schválenej uznesením vlády Slovenskej republiky č. 68 z 22. februára 2012 a jej Akčného plánu na najbližšie obdobie,

poukazujúc na dôležitosť rozvoja občianskej spoločnosti a trvalého partnerského dialógu ministerstva s mimovládnyimi neziskovými organizáciami (ďalej len „MNO“),

uznávajúc celospoločenský význam vzájomnej spolupráce medzi ministerstvom a MNO,

deklarujúc zmyslupnosť prebiehajúcej spolupráce s MNO a záujem naďalej ju rozvíjať,

kladúc si za cieľ definovať možnosti ďalšieho prehĺbovania spolupráce s MNO,

vydáva túto deklaráciu.

Oblasti spolupráce

Ministerstvo aktívne spolupracuje s mimovládnym sektorom pri realizácii a naplňaní cieľov zahraničnej a európskej politiky, pri aktivitách súvisiacich s témou medzinárodných vzťahov, bezpečnostnej, zahraničnej a európskej politiky SR realizovaných v Slovenskej republike, ako aj pri aktivitách smerom k zahraničiu. Spoluprácu s mimovládnymi organizáciami považuje ministerstvo za integrálnu súčasť svojej činnosti a vo viacerých oblastiach predstavujú mimovládne organizácie významných partnerov rezortu.

Tradičnou a vyprofilovanou je spolupráca ministerstva s Platformou mimovládnych rozvojových organizácií (PMVRO), s ktorou má ministerstvo podpísané Memorandum o porozumení zo dňa 4. mája 2010.

Ministerstvo spolupracuje s MNO v rámci osobitného mechanizmu aj v rámci Rady vlády SR pre mimovládne neziskové organizácie, ktorá pôsobí od 1. augusta 2012 ako poradný orgán vlády SR. Jedným z jej podpredsedov je štátny tajomník ministerstva.

Spolupráca s MNO prebieha tiež v rámci osobitného mechanizmu - Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť, ktorá je stálym odborným, poradným, koordinačným a konzultatívnym orgánom vlády SR v oblasti ochrany a podpory

ľudských práv a ktorej predsedá podpredseda vlády a minister zahraničných vecí a európskych záležitostí SR.

Ministerstvo spolupracuje s MNO v rámci dotačného mechanizmu pri príprave odborných štúdií a analýz, tematických publikácií, vzdelávacích programov, konferencií a seminárov s tematikou medzinárodných vzťahov a zahraničnej a európskej politiky SR.

Ministerstvo si uvedomuje nezastupiteľnú rolu MNO pri komunikácii s domácou a zahraničnou verejnosťou a pri sprostredkovaní jej spätnej väzby. Ministerstvo má trvalý záujem o spoluprácu s MNO pri rozvíjaní aktivít v oblasti verejnej a kultúrnej diplomacie. Predstavitelia MNO budú zo strany ministerstva pravidelne prizývaní ku konzultáciám v rámci procesu prípravy brandingu SR. Vypracovanie štúdií, analýz, verejných diskusií a usporadúvanie konferencií zameraných na vyššie zmienené témy bude ministerstvo podporovať aj prostredníctvom rezortného dotačného mechanizmu. Ministerstvo spolupracuje s MNO v rámci Pracovnej skupiny pre koordinovanú prezentáciu Slovenskej republiky v zahraničí v rámci Rady vlády Slovenskej republiky na podporu exportu a investícií.

Strategické a koncepcné dokumenty

Ministerstvo iniciatívne zapája MNO do príprav strategických a koncepcných dokumentov, ktoré sú v gescii ministerstva vrátane dokumentov, ktoré sú spracované v rámci Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť.

V súčinnosti s MNO sú pripravované strategické dokumenty ako Zameranie zahraničnej politiky Slovenskej republiky a vyhodnotenie plnenia úloh zahraničnej politiky, Národný program oficiálnej rozvojovej pomoci, ktoré sú pripravované s ročnou periodicitou. Ďalšími dokumentmi sú Strednodobá stratégia oficiálnej rozvojovej pomoci pre roky 2014-2018, Interný mechanizmus poskytovania humanitárnej pomoci prostredníctvom finančných príspevkov a slovenských humanitárnych organizácií, Akčný plán implementácie Národnej stratégie globálneho vzdelávania, Koncepcia vzdelávania cudzincov a riešenie problematiky uznávania vzdelania cudzincov, Koncepcia programového obdobia 2014 - 2020 v oblasti migrácie a azylu a riešenie problematiky legalizácie pobytu cudzincov na území SR.

Ministerstvo v spolupráci s Radou vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť a MNO pripravuje Celoštátnu stratégiu ochrany a podpory ľudských práv v SR, ktorá bude základným rámcovým dokumentom pre komplexnú problematiku podpory a ochrany ľudských práv v SR.

Hodnotenie výsledkov

MNO sa podieľajú na hodnotení výsledkov ministerstva, plnenia záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných dohôd a národných programov v oblasti jeho pôsobnosti.

V súčinnosti ministerstva a MNO je pripravovaná každoročná Hodnotiaca konferencia zahraničnej a európskej politiky SR, kde je realizácia týchto politik hodnotená aj zo strany MNO.

MNO zastúpené v Rade vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť sa spolupodieľajú na príprave správ o plnení medzinárodných záväzkov SR v oblasti ochrany ľudských práv, ktoré sú následne predmetom hodnotenia v rámci Organizácie spojených národov a Rady Európy.

Bude prebiehať hodnotenie poskytovania právnej pomoci štátnym príslušníkom tretích krajín, na základe zmeny legislatívy platnej od 1. januára 2013. Na základe výsledkov hodnotenia bude ministerstvo spolupracovať so Slovenskou humanitnou radou na efektívnom plnení legislatívy.

Mimovládne organizácie spolupracujú pri analyzovaní kvantity a kvality poskytovanej rozvojovej spolupráce SR ako aj pri vyhodnocovaní medzinárodných záväzkov v oblasti oficiálnej rozvojovej pomoci.

Dotačný mechanizmus

Ministerstvo financuje v rámci svojho rozpočtu dve dotačné schémy, ktoré má záujem podporovať aj v budúcnosti. Oficiálna rozvojová pomoc je osobitnou formou projektového financovania.

V rámci dotačného mechanizmu zameraného na oblasť medzinárodných vzťahov, zahraničnej a európskej politiky SR sa MNO uchádzajú o dotáciu najmä na vypracovávanie nezávislých odborných štúdií a analýz, na vypracovanie tematických publikácií, realizáciu projektov a programov verejno-vzdelávacích podujatí, vedeckých konferencií, seminárov. Všetky tieto štúdie a analýzy majú verejnoprospešný charakter a sú prístupné širokej verejnosti.

V rámci dotačného mechanizmu zameraného na podporu a ochranu ľudských práv a slobôd, na predchádzanie všetkým formám diskriminácie, rasizmu, xenofóbie, homofóbie, antisemitizmu a ostatným prejavom intolerancie sa MNO môžu uchádzať o financovanie projektov na posilnenie efektívnosti vymáhateľnosti ľudských práv a slobôd, podporu aktívnej občianskej spoločnosti, podporu výchovy a vzdelávania detí a mládeže, podporu vzdelávania a školenia, zvyšovanie informovanosti verejnosti v oblasti poznania svojich práv a povinností, poradenskú činnosť, monitorovaciu činnosť a bezplatnú právnu, analytickú, expertnú a edičnú činnosť, podporu spolupráce a partnerstva organizácií a inštitúcií vykonávajúcich činnosť, zaobstaranie publikácií, učebných materiálov a pomôcok, výdavky neziskových organizácií a inštitúcií vykonávajúcich činnosť. V rámci ľudskoprávných dotácií sú zástupcovia MNO členmi odbornej hodnotiacej komisie.

V rámci oficiálnej rozvojovej pomoci sú MNO zapojené do konzultácií pri novelizácii finančnej príručky pre poskytovanie oficiálnej rozvojovej pomoci.

Ministerstvo má záujem, aby grantové mechanizmy boli efektívne a aj otvorené voči námetom zo strany MNO na ich zlepšovanie vo všetkých prípravných a realizačných fázach.

Spolupráca pri programovaní zdrojov

Ministerstvo spolupracuje s MNO pri príprave rámcových rozvojových programov pre prioritné krajiny (Afganistan, Keňa a Južný Sudán).

Ministerstvo bude poskytovať súčinnosť pri programovaní finančných prostriedkov na projekty rozvojovej pomoci z európskych zdrojov.

Vzájomná komunikácia

Ministerstvo komunikuje a informuje MNO najmä formou priebežných dialógov na pracovnej úrovni. Zároveň plánuje pokračovať v tomto dialógu aj, na politickej úrovni ministra a štátnych tajomníkov.

Na stretnutiach ministerstvo konzultuje s MNO prípadné zmeny v rámci dotačného mechanizmu, uskutočňuje aktualizáciu informácií v rámci spoločne realizovaných projektov, informuje a konzultuje o plánovaných projektoch a stretnutiach v budúcnosti s cieľom profilovať zahraničnopolitické priority, hľadať prieniky aktivít a tak napomáhať ich väčšej synergii.

Špecificky k témam európskych záležitostí ministerstvo plánuje komunikovať s MNO zvlášť aj prostredníctvom ich účasti na projektoch Management Partnership a celospoločenskej diskusie v rámci Národného konventu o EÚ (odborná verejnosť, univerzity, mimovládne organizácie, médiá).

Komunikácia a spolupráca s MNO sa týka aj plnenia úloh a cieľov ZP SR a podpory občianskej spoločnosti v rámci slovenskej participácie rozvoja V4 regionálnej spolupráce a prostredníctvom implementácie grantov a programov Medzinárodného vyšehradského fondu.

Ciele

Ministerstvo bude podporovať dialóg s MNO o medzinárodných vzťahoch, zahraničnej a európskej politike SR a bezpečnostnej politike.

Ministerstvo bude podporovať aktivity MNO v oblasti podpory a ochrany ľudských práv a predchádzania diskriminácii formou samostatného dotačného systému ministerstva.

Ministerstvo bude podporovať aktivity MNO smerom do zahraničia predovšetkým formou projektov oficiálnej rozvojovej pomoci, ktoré ministerstvo realizuje prostredníctvom Slovenskej agentúry pre medzinárodnú rozvojovú spoluprácu (SAMRS).

Ministerstvo bude zastávať koordinačnú úlohu v oblasti agendy globálneho rozvojového vzdelávania spojenú čiastočne aj s financovaním prostredníctvom rôznych programov podporujúcich ľudské práva, spolupracovať pri príprave implementácie Národnej stratégie globálneho vzdelávania a koordinovať pracovnú skupinu pre globálne vzdelávanie pri ministerstve zahraničných vecí a európskych záležitostí SR.

Ministerstvo si dáva za cieľ intenzívne spolupracovať s PMVRO na programe ministerstva na vysielanie dobrovoľníkov do rozvojových krajín v rámci oficiálnej rozvojovej pomoci s cieľom vytvoriť fungujúci štátny systém vysielania dobrovoľníkov.

Ministerstvo bude konzultovať s PMVRO mechanizmus poskytovania, hodnotenia a zverejňovania informácií pre verejnosť a žiadateľov o dotáciu v rámci Dotácií na oficiálnu rozvojovú pomoc (Program SlovakAid), stanovenie finančného mechanizmu na činnosť zastrešených organizácií.

Ministerstvo bude spolupracovať s MNO na zvyšovaní efektívnosti rozvojovej spolupráce. V rámci zlepšenia prístupu verejnosti k informáciám týkajúcich sa poskytovanej pomoci podnikne ministerstvo kroky na prihlásenie sa k Medzinárodnej iniciatíve za transparentnosť pomoci (IATI- International Aid Transparency Initiative).

Ministerstvo má záujem zužitkovať expertízu a skúsenosti MNO a akademických inštitúcií v procese vzdelávania zamestnancov ministerstva.

Ministerstvo bude spolupracovať s MNO v oblasti inovácií, napr. pri vytváraní efektívnej platformy pre oblasť inovácií a výskumu, jej prepojenia na európske a svetové siete, pri zvyšovaní účasti v európskych programoch zameraných na inovácie, výskum a vývoj, transfere úspešných riešení podpory inovácií zo zahraničia. Ministerstvo bude pri tom využívať nástroje ekonomickej diplomacie. Priestor pre dialóg s MNO ministerstvo vidí počas ministerstvom pripravovaných konferencií, seminárov a workshopov v tejto oblasti, ako aj pre súčinnosť s MNO pri realizovaní programov start up firiem a transferu technológií.

Ministerstvo očakáva, že MNO budú:

- MNO sa budú aktívne podieľať na príprave koncepčných a strategických dokumentov v oblasti podpory a ochrany ľudských práv, predovšetkým Celoštátnej stratégie ochrany a podpory ľudských práv v Slovenskej republike
- aktívne prispievať do tvorby kľúčových strategických a plánovacích dokumentov rozvojovej politiky formou odborných stanovísk, analýz a iniciatívnych návrhov.
- aktívne spolupracovať s ministerstvom a iniciatívne pristupovať k aktivitám spojeným s verejnou informovanosťou a aktívne využívať dostupné možnosti propagácie spoločných projektov v oblasti rozvojovej spolupráce.
- aktívne spolupracovať v oblasti štatistického a finančného výkazníctva pre účely komplexného vykazovania oficiálnej rozvojovej pomoci SR včasným poskytovaním relevantných informácií na vyžiadanie ministerstva.
- zvyšovať záujem verejnosti o problematiku slovenskej rozvojovej spolupráce v rámci PMVRO a programu SlovakAid (organizácia podujatia a vydanie publikácie). MNO budú používať pri každej aktivite financovanej z rozpočtu ministerstva spoločne so svojím názvom a znakom aj oficiálne logo SlovakAid ako aj logo ministerstva.

Predkladacia správa

Predkladaný materiál Deklarácia Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR o spolupráci s mimovládnyimi neziskovými organizáciami pri plnení úloh rezortu (Marec 2013) bol vypracovaný na základe uznesenia vlády SR číslo 68 z 22. februára 2012, bod C.1.

Deklarácia predstavuje ucelený prehľad o spolupráci ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR s mimovládnyimi neziskovými organizáciami. Materiál vychádza z Koncepcie rozvoja občianskej spoločnosti, ktorého súčasťou je Akčný plán 2012- 2013 a do procesu prípravy boli zapojené aj mimovládne neziskové organizácie- Platforma mimovládnych rozvojových organizácií, Výskumné centrum pre európske záležitosti, Centrum pre európske záležitosti, Centrum pre európske a severoatlantické záležitosti, Euroatlantické centrum, Nadácia Friedricha Eberta, Ústav európskych štúdií FSEV UK, Nadácia Milana Šimečku, Jednota dôchodcov na Slovensku a Inštitút pre verejné otázky.

Cieľom tejto deklarácie je obsiahnuť už existujúcu spoluprácu nášho rezortu s mimovládnyimi organizáciami a zároveň určiť istú stratégiu zapájania sa mimovládnych organizácií do spolupráce s naším rezortom, ktorá by umožnila skvalitnenie našich vzájomných vzťahov.

Samotný text deklarácie sa snaží vyzdvihnúť spoluprácu s mimovládnyim sektorom pri aktivitách súvisiacich s témou medzinárodných vzťahov, bezpečnostnej, zahraničnej a európskej politiky SR ako aj rozvojovej pomoci. Zároveň zahŕňa iniciatívu ministerstva zapájať mimovládne neziskové organizácie do prípravy strategických a koncepčných dokumentov a do hodnotenia výsledkov nášho rezortu. Taktiež sa venuje aj otázke vzájomnej komunikácie a finančnej podpory, ktorá sa realizuje formou dvoch dotačných schém a osobitnou formou projektového financovania oficiálnej rozvojovej pomoci. Na záver sa deklarácia venuje cieľom a víziám, ktoré si ministerstvo stanovuje do budúcnosti a očakávaniam smerom k spolupráci s mimovládnyimi neziskovými organizáciami.